

ORTA KARADENİZ KALKINMA AJANSI SALIPAZARI İLÇE RAPORU

Raporu Hazırlayanlar: H.AKIN UĞURLU

<Rapor Tarihi> ŞUBAT 2018

İÇİNDEKİLER

1. İLÇE KÜNYESİ.....	3
2. GİRİŞ	3
3. SOSYAL YAPI.....	3
4. İKTİSADİ YAPI	4
5. ALT YAPI.....	4
6. OKA FAALİYETLERİNDE İLÇENİN YERİ.....	5
7. SONUÇ ve DEĞERLENDİRME.....	5
8. KAYNAKLAR.....	6
9. EKLER.....	6

1. İLÇE KÜNYESİ

İLÇE	SALIPAZARI
BAĞLI OLDUĞU İL	SAMSUN
NÜFUS (2017)	18.546
YÜZÖLÇÜMÜ ¹	356 km ²
İL MERKEZİNE UZAKLIK	54 km
BELEDİYE SAYISI	1
MAHALLE SAYISI	44

2. GİRİŞ

Salıpazarı ilçesinin bugün bulunduğu yerde ilk başlarda bir kaç ev varken, Canik dağlarından Çarşamba'ya pazara giden köylüler yolun ortasında bulunan bölgede konaklama ihtiyacı duyarlar. Bölgede ev sayısının artmasıyla bu çevrede de pazar ihtiyacı oluşur. 1960'larda kurulan ilk pazar salı günü kurulduğu için bölgenin adı Salıpazarı diye anılır.

Samsun'a uzaklığı 54 km olan ilçenin güneyi Erbaa ve Akkuş, doğusu Terme, batısı Ayvacık, kuzeyi ise Çarşamba ilçeleriyle çevrilidir. Salıpazarı'nın denize kıyısı yoktur.

Salıpazarı genel yüzölçümünün %31,4'ü ormanlık sahaya, % 66'sı tarım arazisine, % 0,4'ü çayır ve mera alanına ve % 2,2'si tarım dışı araziye tekabül etmektedir. Ormanlık sahanın % 90'ı kayın ağaçları ve geri kalanı da meşe, kızılğaç, sarıçam ağaçlarından oluşmaktadır.

2004 yılında DPT tarafından yapılan SEGE çalışmasına göre ilçe 761. Sırada yer almaktadır. İlçelerin gelişmişlik kademelendirilmesine göre 6 derece arasında 6. Derecede gelişmiş ilçeler arasındadır. 2014 yılında OKA tarafından yapılan bölge içinde yapılan SEGE çalışmasına göre bölgede 37 Sırada ve 5. Derecede gelişmiş ilçeler arasındadır.

3. SOSYAL YAPI

İlçenin 2016 yılı nüfusu 18.546'dır. Son yıllarda nüfusun ciddi bir yüzdeyle azaldığı gözlemlenmektedir. 2008 yılında 21.350 olan nüfus, %13 oranında azalmıştır.

İlçede 11 ilkokul, 8 ortaokul, 1 Anadolu İmam Hatip Lisesi, 1 Anadolu Lisesi, 1 Çok Programlı Anadolu Lisesi, 1 Anaokulu ve 1 Halk Eğitim Merkezi yer almaktadır.

İlçede toplam 267 öğretmen ve 2968 öğrenci vardır. Öğrenci başına düşen öğretmen sayısı yaklaşık 11'dir.

İlçe genelinde okuma-yazma oranı % 97'dur. İlçemizde okul öncesi okullaşma oranı % 52 İlköğretimde % 99 ve Ortaöğretimde ise % 99'dur.

Sağlık Bakanlığı nezdinde yapılan girişimler sonucu ilçeye 25 yataklı, tam teşekküllü bir devlet hastanesi yapılması yatırımı, 2017 yılı yatırım programına alınmıştır. Hastane için arazi zemin etüt çalışmaları tamamlanmıştır. Arazi tahsis işlemlerinin ardından ihale işlemlerine geçilecektir.

Sağlık Bakanlığının 06.12.2010 gün ve 47594 sayılı Olurlarına istinaden Salıpazarı İlçe Devlet Hastanesi 5 yatak kapasiteli E-I grubu hastane rolünde hizmet vermektedir. İlçede 1 adet Toplum Sağlığı ve Aile Sağlığı merkezi bulunmaktadır.

İlçede sinema veya tiyatro yoktur.

Karadeniz bölgesinin kendine özgü kültür birikimleri ile Gürcü ve Kafkas halkının kültürel özellikleri kaynaşmış durumdadır. İlçede Gürcü, Çerkez ve Türk kültürü hâkimdir.

¹ https://www.hgk.msb.gov.tr/images/urun/il_ilce_alanlari.pdf

4. İKTİSADİ YAPI

İlçe halkının başlıca geçim kaynağı; bitkisel üretim, hayvancılık ve ticarete dayanmaktadır.

İlçede arıcılık, soğuk kaynak suları ile çay ve derelerinde de iç su balıkçılığı (alabalık) yapılabilmekte olup, çiftçi ailelerinin geçimine bir katkı sağlamaktadır.

Üretimi yapılan başlıca bitkisel ürünlerin başında ve halkın en önemli geçim kaynağı fındık olmakla beraber bunun dışında ekonomik getirisi en fazla olanlar ceviz, soya, çeltik ve mısırdır. İlçe Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü çalışmaları sonucu seracılık, çilek üretimi ve böğürtlen üretimi, ahududu, likapa yetiştiriciliği de yapılmaktadır. Yetiştiriciliği yapılan hayvanların başlıcaları sığır, manda, kümes ve iş hayvanları olup, bunların et, süt, yumurta, yün ve güçlerinden istifade edilmektedir.

Fındık yetiştiriciliği ile ilgili değişik zamanlarda köy toplantıları düzenlenmekte olup fındık hastalık ve zararlıları hakkında çiftçilere tavsiye ve önerilerde bulunmaktadır. Arı yetiştiriciliği ile ilgili Halk Eğitim merkezi bünyesinde Arıcılık kursu açılmaktadır. Ayrıca Toprak tahlili konusunda da çiftçilere eğitici yönde bilgiler verilerek bu konunun uygulama şekilleri yapılarak çiftçilere anlatılmaktadır. Tarım sigortasının faydalarının anlatıldığı eğitici faaliyetlerde bulunmaktadır.

İlçede sanayi sitesi gibi özel sanayi-imalat bölgesi bulunmamaktadır. Küçük düzeyde ve daha ziyade tarım aletlerinin tamir ve bakımı konusunda hizmet veren atölyeler mevcuttur.

İlçede ticaret sicil memurluğu bulunmamakta olup ilçe, Çarşamba Ticaret ve Sanayi Odası'nın faaliyet sınırları içerisinde bulunmaktadır.

5. ALT YAPI

Salıpazarı'ndan diğer il ve ilçelere; Salıpazarı-Çarşamba karayolunu kullanarak ulaşılmaktadır. İlçe, Çarşamba'ya 14 km. uzaklıkta olup, ulaşım Salıpazarı Belediyesi Özel Halk Otobüsleri tarafından sağlanmaktadır. İlçenin ikinci önemli ulaşım ağını oluşturan, toplam uzunluğu 21 km olan ve Karayollarına devredilen Salıpazarı-Terme yoludur. Bu yol bu iki ilçeyi birbirine bağladığı gibi ilçe halkının da denize ulaşmasını sağlayan en kestirme yoldur. Kış aylarında şiddetli kar yağışı sebebiyle yüksek mahallelerde yollar ulaşımına kapanabilmektedir.

İlçede çok sayıda tarihi yapı bulunmaktadır. Salıpazarı ilçesinde gezilecek yerler şunlardır:

Garpu Kalesi: İlçeye bağlı Cevizli ve Konakören Köyleri arasında yer almaktadır. M.Ö. 7. Yüzyılda Amazonlar tarafından yapıldığı tahmin edilmektedir. Klasik bir kale görünümüne sahip Garpu Kalesi içinde iki tane kuyu, heybetli kale kapısı ve kayaların yontulması ile yapılan merdiven bulunmaktadır.

Değirmen: İlçeye bağlı Gökçeli Mahallesinde yer alan bu değirmen 500 yıllık bir geçmişe sahiptir. Kesme taştan yapılan bu değirmen günümüzde hala kullanılmaktadır. Sağlam mimariye sahip bu değirmen ilçede görülmesi gereken tarihi yapılarıdır.

Çağlayan Şelalesi: İlçeye 7 km uzaklıkta bulunan Çağlayan Köyünde yer almaktadır. Yüksekten dökülen şelale suları muazzam bir görüntü oluşturmaktadır. Şelale çevresinde yer alan alabalık tesisleri de görülmesi gereken yerlerdendir.

Salıpazarı İlçesinin sahip olduğu geleneksel kentsel doku genellikle köylerde kendini hissettirmektedir. Zengin yeşil doku içerisinde gizlenmiş Ahşap sivil mimarinin öğeleri olan konutlar ve sergenler başlı başına bir destinasyon konusudur.

2014 yılından bu yana Samsun Büyükşehir Belediyesi tarafından Salıpazarı'nda alt yapı, yol ve içme suyu çalışmaları için 53 milyon 800 bin TL harcama yapılmıştır (2017 Ekim)

6. OKA FAALİYETLERİNDE İLÇENİN YERİ

Bölge planında Salıpazarı ilçesine özel olarak belirlenmiş bir proje bulunmamaktadır.

Salıpazarı ilçesi Ajansımızdan şu ana kadar destek alamamış birkaç Bölge ilçesinden birisidir.

Birçok kurumun katılımıyla 26 Aralık 2012 tarihinde ilçe çalıştay gerçekleştirilmiş olup ilçenin öne çıkan güçlü ve zayıf yönleri ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır.

2018 Yılında çıkılan Proje Teklif Çağruları kapsamında, “Turizmin Geliştirilmesine Yönelik Küçük Ölçekli Altyapı Programlarına Mali destek Programı” kapsamında ilgili kurumların başvuru yapması beklenmektedir.

7. SONUÇ ve DEĞERLENDİRME

Nüfus bakımından ilin en küçük dördüncü ilçesidir. Kentleşme oranı düşük olup kırsal niteliği ağır basmaktadır. İlçede bulunan sosyal donatı alanları yetersizdir.

İlçedeki gençlerin ve halkın kendilerini geliştirmesi, zihinsel gelişimlerinin artırılması ve boş zamanlarının değerlendirilmesi için içerisinde kütüphane, sinema salonu, tiyatro, bilgisayar vb. etkinliklerin ve hizmetlerin verilebilmesi için bir Kültür ve Gençlik Merkezi gerekliliği ortaya koyulmaktadır.

İlçede tarımda fındık ağırlıklı bir üretim görülmektedir. Hem arazilerin engebeli oluşu, hem de fındıktan alınan gelirin yüksek olması, alternatif ürün yetiştirilmesinde engel teşkil etmektedir.

Fındıkta yıllar itibariyle verim farklılığı görülebilmesi ve taban fiyat politikaları gibi geliri sınırlayan faktörlerden ötürü, eğimi müsait alanlarda ceviz ve böğürtlen yetiştiriciliğinin artırılması önemli bir alternatif olarak değerlendirilmelidir.

İlçede son yıllarda arıcılık projeleri yürütülmüş ve kestane balı üretimine başlanmıştır. Üretilen balın pazarlanması için bal üreticileri arasında etkin bir birlikteliğin gelişmesi ve üretilen balın pazara sunulması için bir toplama merkezinin yapımı önem taşımaktadır.

Üretilen yaş meyve-sebzelerin saklanması için soğuk hava deposu önemli bir ihtiyaçtır. Hayvancılığın gelişmesi için arazilerin engebeli oluşu olumsuz bir etken oluşturmaktadır.

İlçenin en önemli sorunlarından biri de köylere ulaşımdır. Köylerin kurulu buldukları yerleşim yerlerinde özellikle kış aylarında aşırı kar yağışı nedeniyle yollar kapanmaktadır. Bu yolların genişletilmesi ve altyapılarının güçlendirilmesi önem taşımaktadır.

Doğa ve tarihi güzelliklere sahip olmasına karşın tanıtım eksikliği görülmektedir. Öne çıkan turistik öğelerin ilin turizm tanıtımında yer alabilmesi önem arz etmektedir. Garpu Kalesi trekking alanına çıkış öncesinde tur otobüslerinin durabileceği bir park alanının yanı sıra, tur dönüşü katılımcıların temel ihtiyaçlarını giderecekleri imkânların oluşturulması, bu bölgenin turizmde daha fazla tanınabilmesi açısından önem taşımaktadır.

Ahşap konutların yoğun olduğu ilçede ahşap mimari özellikleri içeren butik pansiyon vb. konaklama hizmetlerini oluşturulması, ilçe turizmi açısından önem taşımaktadır. El sanatı olarak çeyiz sandığı ve çember sandığı gibi yöreye özgü ürünler üretilmektedir.

DSİ Projesi: İlçenin içmesuyu ihtiyacını karşılayacak Salıpazarı Barajının temelden yüksekliği 68,6 metre olacaktır. 16,13 milyon m³ su biriktirme hacmine sahip baraj, 15.400 dekar arazinin sulanmasına ve yıllık 25,7 milyon m³ içme ve kullanma suyu sağlanmasına hizmet edecektir. Ayrıca ilçenin taşkınlarından korunması sağlanacaktır. Projenin temeli 2017 yılı ağustos ayında atılmıştır.

8. KAYNAKLAR

Salıpazarı İlçe Brifingi

TÜİK verileri

Güncel ilçe haberleri

OKA Proje Veritabanı

OKA Salıpazarı İlçe Raporu 2013

9. EKLER

İletişim Bilgileri Listesi

Salıpazarı Kaymakamlığı

<http://www.salipazari.gov.tr/>

salipazari@samsun.gov.tr

T: (0 362) 821 21 00

F: (0 362) 821 21 04

Salıpazarı Belediyesi

<http://www.salipazari.bel.tr/>

info@salipazari.bel.tr

T: (0 362) 821 20 19

